

Opetus- ja kulttuuriministeriön tulossuunnitelma 2016

Opetus- ja kulttuuriministeriön tulossuunnitelma 2016

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisiä julkaisuja 2016:1

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Taitto: Liisa Heikkilä

ISSN-L 1799-0408
ISSN 1799-0416 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisiä julkaisuja 2016:1

Sisältö

1	<u>Johdanto</u>	4
2	<u>Opetus ja kulttuuriministeriön yhteiset tavoitteet</u>	5
3	<u>Toimialakohtainen politiikkaosa</u>	7
	3.1 Yleissivistävää koulutusta ja varhaiskasvatusta koskevat linjaukset	7
	3.2 Ammatillista koulutusta koskevat linjaukset	8
	3.3 Korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa koskevat linjaukset	8
	3.4 Kulttuuri- ja taidepolitiikkaa koskevat linjaukset	9
	3.5 Nuoris- ja liikuntapolitiikkaa koskevat linjaukset	10
	3.6 Muut toimialakohtaiset linjaukset	10
4	<u>Resurssit</u>	13
5	<u>Riskit</u>	13
	Liite 1. Resurssikehys 2016	14
	Liite 2. Riskit vuodelle 2016	15

1 Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön tulossuunnitelma 2016 perustuu kansliapäällikön sekä osastojen ja toimintayksiköiden kanssa käytyyn tuloskeskusteluun, jossa on sovittu keskeiset vuoden 2016 toimintaa koskevat linjaukset. Tulossuunnitelmaa on käsitelty kansliapäällikön johtoryhmässä 17.12.2015. Tulossuunnitelma sisältää resurssikehyksen vuodelle 2016.

2 Opetus ja kulttuuriministeriön yhteiset tavoitteet

Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on huolehtia tulevaisuuden osaamis- ja luovuuksiperustasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sisäistä toimintaa koskevat yhteiset linjaukset koskevat kaikkia ministeriön osastoja ja toimintayksiköitä. Linjaukset perustuvat hallitusohjelmaan ja hallituksen toimintasuunnitelmaan, ministeriön ja sen toimialojen strategioihin, toimenpideohjelmiin tai vastaaviin suunnitelmiin sekä ministeriön toiminnan kehittämistarpeisiin.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat linjaukset

Hallitusohjelman tavoitteena on, että Suomi on avoin ja kansainvälinen, kieliltään ja kulttuuriltaan rikas maa. Suomen kilpailukyky rakentuu korkealle osaamiselle, luovuudelle, kestäväälle kehitykselle sekä ennakkoluulottomalle uudistamiselle kokeiluja ja digitalisaatiota hyödyntäen. Suomessa kannustetaan uusiutumiseen, luovuuteen ja uteliaisuuteen.

Hallinnonalan toimenpitein tuetaan yhteiskuntapolitiikan keskeisiä tavoitteita, työllisyyttä, yrittäjyyttä, kilpailukykyä ja hyvinvointia. Hallinnonalalla toteutetaan rakennepoliittisia toimia ja osallistutaan normien purkamiseen yhteistyössä muiden hallinnonalojen kanssa. Maahanmuuttajien koulutuspolkua tuetaan sekä tuetaan kielenopetusta ja muita kotoutumista tukevia palveluja ministeriön eri toimialoilla.

Pitkän aikavälin tavoitteena on suomalaisten osaamis- ja koulutustason nostaminen, mikä tukee suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on osaamisen, koulutuksen ja modernin oppimisen kärkimaa.

Hallinnonalan toiminta sopeutetaan hallitusohjelman mukaiseen menosäästökehyykseen. Hallituskaudella toteutetaan pohjoismainen puheenjohtajuuskausi.

Hallituskauden tavoitteet:

- Oppimisympäristöjä on modernisoitu, digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa.
- Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä on vähentynyt. Koulutuksen keskeyttäneiden määrä on laskenut.
- Koulutuksen ja työelämän välinen vuorovaikutus on lisääntynyt.
- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat kääntyneet nousuun.
- Koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyys on lisääntynyt ja koulutusviennin esteet on purettu.
- Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus on parantunut.
- Lasten ja nuorten liikunnan määrä on lisääntynyt.

Tavoitteita toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeilla ja osana hallinnonalan muuta toimintaa.

Ministeriön sisäistä toimintaa ja organisaatiota koskevat linjaukset

Ministeriön organisaatiota, toimintatapoja ja johtamista kehitetään siten, että työskentelytavat tukevat hallitusohjelman ja ministeriön tavoitteiden ja ydintehtävien laadukasta ja tehokasta toteuttamista. Valtionavustustoiminta uudistetaan. Ministeriön johtoryhmien työskentelyä kehitetään. Ministeriön työyhteisössä lisätään avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta. Työyhteisön kehittämishanke jatkaa työtään työyhteisön työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Ministeriön toiminta sopeutetaan julkisen talouden pienentyviin resursseihin. Ministeriö käynnistää sopeuttamisohjelman toimeenpanon. Ministeriön toimintakyky, osaaminen ja asiantuntijuus turvataan kaikissa olosuhteissa.

Lainsäädäntötyön laatua parannetaan. Ministeriön sisäisen lainsäädäntötyön ohjeistus uudistetaan. Ministeriön säädösvalmistelijoiden yhteistyötä lisätään ja toimintatapoja yhdenäistetään.

3 Toimialakohtainen politiikkaosa

3.1 Yleissivistävää koulutusta ja varhaiskasvatusta koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Varhaiskasvatuksen lainsäädäntömuutokset ja strateginen kehittäminen (subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajausta, varhaiskasvatuksen 2. vaihe, henkilöstömitoituksen muutos, päivähoitomaksujen korotus, esiopetuksessa olevan lapsen hoito maksullisena kerhotoimintana)
- Perusopetukseen liittyvien opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisten toimintojen rahoitusuudistus (sisältäen maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus, lisäopetus, muiden kuin oppivelvollisten perusopetus, pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus, sisäoppilaitoslisä, koulukotikorotus, ulkomailla toimivien koulujen rahoitus ja yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan ja laajenevan toiminnan rahoitus)
- Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen
- Lukiokoulutuksen strateginen kehittäminen
- Ylioppilastutkintorekisteriä ja todennetun osaamisen rekisteriä koskevan lainsäädännön uudistaminen
- Toiminta- ja taloustiedon tiedonkeruun uudistaminen
- Eduskunnan edellyttämät selvitykset (säästöjen vaikutukset 2017, vaativa erityinen tuki, koulujen ja oppilaitosten työrauha, oppilas- ja opiskelijahuolto, ylioppilastutkinnon sähköistäminen, PISA)
- Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet: Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin, liikunnan lisääminen ja kielten opiskelun monipuolistaminen, kielikokeilu, parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta (taiteen perusopetus), nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan (joustava perusopetus)
- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen (norminpurku), useita hallituksen esityksiä, valmistelu 2016–2018.

3.2 Ammatillista koulutusta koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Valmistellaan ammatillisen koulutuksen reformi siten, että hallituksen esitykset voidaan antaa vuoden 2017 alkupuolella.
- Valmistellaan ammatillisen koulutuksen säästöjen toimeenpanoa koskevat säädösmuutokset opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin siten, että ne tulevat voimaan 1.1.2017.
- Uuden osaston toimintatapojen vakiinnuttaminen.

3.3 Korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet

- Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin
  - Opettajien perus- ja täydennyskoulutusta uudistetaan ja toteutetaan digipedagoginen täydennyskoulutus
  - Jokaiselle suomalaiselle opettajalle tarjotaan mahdollisuus osaamisperusteiseen täydennyskoulutukseen
  - Opettajankoulutusfoorumin työ ja opettajankoulutuksen kehittämisohjelma käynnistetään
- Nopeutetaan siirtymistä työelämään
  - Valintakoemenettelyjä uudistetaan siten, että toiselta asteelta korkeakouluihin siirtymistä nopeutetaan
  - Korkeakouluopintoja sujuvoitetaan mahdollistamalla ympärivuotinen opiskelu ja parantamalla aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista
  - Korkeakoulujen digitaalisia oppimisympäristöjä, verkko-opetustarjontaa ja digitaalista koulutusyhteistyötä kehitetään palvelemaan opintojen sujuvoittamista ja nopeampaa korkeakoulutukseen siirtymistä
  - Kelpoisuusvaatimuksia päivitetään julkisella sektorilla
- Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi
  - Korkeakouluilta ja tutkimuslaitoksilta pyydetään esitykset työnjaosta sekä tiedekuntien ja tutkimusyksiköiden tiivistävästä yhteistyöstä. Korkeakoulujen pääomittaminen valmistellaan
  - Rahoituksella tuetaan alueellisia ja alakohtaisia vahvoja osaamiskeskittyviä
  - Tutkimustulosten vaikuttavuuden ja kaupallistamisen kehittäminen otetaan huomioon julkisen tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen ohjauksessa sekä tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen kannusteissa
  - Koulutusviennin esteitä puretaan

Uudistetaan koulutuksen ja tutkimuksen rahoitusta ja rakenteita

- Toteutetaan sopimuskauden valmistelu ja neuvottelut yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja tiedelaitosten kanssa sopimuskaudelle 2017-2020
- Sopimuskauteen liittyen korkeakoulujen rakenteiden ja toimintatapojen uudistaminen sekä profiloituminen, työnjaot ja korkeakouluverkon rakenteellinen kehittäminen sekä kansainvälisyyden edistäminen yhdessä korkeakoulujen kanssa
- Toteutetaan yliopistolain uudistuksen arviointi sekä valmistellaan ammattikorkeakoululain uudistuksen arviointia
- Jatketaan korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön syventämisen monivuotisen prosessin (KOTUMO) toimenpiteitä
- Jatketaan aktiivista infrastruktuuripolitiikan toteuttamista sekä toteutetaan Avoimen tieteen ja tutkimuksen (ATT) -tiekartan toimenpiteitä
- Tarjotaan korkeakouluille ja muille tiedon tarvisijoille aiempaa monipuolisempaa tilastotietoa (Vipunen) johtamisen ja päätöksenteon tukemiseksi (indikaattorien kehittäminen sekä tiedettä ja taloutta koskevien tietojen vahvistaminen)

3.4 Kulttuuri- ja taidepolitiikkaa koskevat linjaukset

Taiteen ja kulttuurin toimialan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet vuonna 2016 ovat:

Kulttuurin perusta säilytetään elinvoimaisena, luovan työn tekijöiden toimintaedellytykset turvataan, kaikkien väestöryhmien ja erityisesti vähän osallistuvien mahdollisuudet osallistua kulttuuriin turvataan sekä kulttuurin taloutta ja luovaa taloutta vahvistetaan.

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Uudistetaan toimialan valtionavustusjärjestelmä
- Selvitetään taide- ja kulttuurilaitosten valtionosuusjärjestelmän kehittämismahdollisuudet
- Selkeytetään OKM:n roolia taiteilijapolitiikassa
- Toteutetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta koskevan kärkihankkeen ensimmäinen toimintavuosi mm. käynnistämällä avustushaut ja toteuttamalla tiedotuskampanja
- Edistetään toimialan sisältöjen ja palveluiden digitalisaatiota sekä digitaalisten markkinoiden toimivuutta
- Vahvistetaan elokuva- ja audiovisuaalisen alan hallinnollisia rakenteita ja selvitetään alan tuotantokannustinta koskevat lainsäädännölliset muutostarpeet ja edellytykset sen rahoittamiseksi
- Laaditaan vuoteen 2025 ulottuva museopoliittinen ohjelma toiminnan linjauksista ja painopisteistä

3.5 Nuoriso- ja liikuntapolitiikkaa koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Jatketaan v. 2015 voimaantulleeseen liikuntalain toimeenpanoa huomioiden mm. yhdenvertaisuuden ja monikulttuurisuuden lähtökohdat.
- Toteutetaan hallituksen kärkihankkeisiin liittyvää Liikkuva koulu -ohjelmaa laajentamalla se valtakunnalliseksi koskemaan kaikkia perusopetusikäisiä lapsia ja nuoria.
- Kehitetään paikallisen liikuntatoiminnan edellytyksiä
- Käynnistetään uudistetun nuorisolain toimeenpano
- Toteutetaan hallitusohjelman kärkihanketta ”Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan” avustamalla etsivää nuorisotyötä ja kehittämällä sitä luottohenkilömallia vahvistaen
- Toteutetaan opintotuen uudistus hallitusohjelman edellyttämällä tavalla. Annetaan lakiehdotus vuotta 2017 koskevan valtion talousarvion yhteydessä. Laki tulee voimaan 1.8.2017.
- Tarkistetaan opiskelija-aterioiden enimmäishintoja kustannuskehityksen perusteella. Annetaan valtioneuvoston asetus korkeakouluruokailun tukemisen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n muuttamisesta. Hinnan korotus pyritään kompensoimaan opiskelijalle ateriatukea korottamalla.
- Kartoitetaan toisen asteen ammatillisen koulutuksen rakenne ja rahoitusuudistuksen vaikutukset opintotukeen.

3.6 Muut toimialakohtaiset linjaukset

Hallintoyksikköä koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Ministeriön hallintopalveluiden laadukkaan hoidon turvaaminen.
- Toteutetaan valtioneuvoston yhteinen valmiusharjoitus (Valha 2015-16) opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla.
- Toteutetaan valtion hankintatoimen kehittämishankkeen (HANKO-hanke) edellyttämät toimenpiteet opetus- ja kulttuuriministeriössä. Laaditaan suositus kehittämishankkeen mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta hallinnonalan virastoissa.
- Osallistutaan rahapeliyhteisöjen yhdistämistä koskevaan hankkeeseen huolehtien nykyisen Veikkaus Oy:n edunsaajien aseman turvaamisesta.
- Toteutetaan CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy:ssä omistusjärjestely, jolla turvataan valtion tutkimukseen, opetukseen ja kulttuuriin liittyvää strategista intressiä sekä luodaan korkeakouluille edellytyksiä hyödyntää yhtiön palveluita toiminnassaan nykyistä tehokkaammin ja joustavammin.
- Valmistellaan yhdessä valtioneuvoston hallintoyksikön ja muiden ministeriöiden kanssa kaikkien ministeriöiden yhteisiä, henkilöstöä koskevia linjauksia ja ohjeita muun muassa työn tekemisen muodoista, palvelussuhde-etuuksista, virkanimikkeistä ja osaamisen kehittämisestä sekä huolehditaan linjausten ja ohjeiden käyttöönotosta ministeriössä.
- Kehitetään ministeriössä ajantasaista talous- ja henkilöstöhallinnon raportointia yhteistyössä TAL:n HAL:n ja KPE:n kanssa siten, että raportointi tukee ministeriön sopeuttamisohjelman toteuttamista ja seuranta.

Talousyksikköä koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Kehitetään yhdenmukaisia menettelytapoja ja työnjakoa talousarvion ja julkisen talouden suunnitelman valmistelussa. Uudistetaan momenttirakennetta määrärahojen käytön tehostamiseksi.
- Koordinoidaan ja osallistutaan hallinnonalan rahoitusjärjestelmän toimeenpanoon ja uudistamiseen.
- Huolehditaan sopeuttamisohjelman ajantasaisesta seurannasta.
- Parannetaan valtionavustusten valvonnan kattavuutta ja laatua. Lisätään paikan päällä tehtäviä tarkastuksia. Vuodelle 2016 laadittavan tarkastussuunnitelman perusteella pyritään valtionavustusten euromääräisestä volyyymistä tarkastamaan 80 %. Koordinoidaan valtionosuustarkastusta.
- Kehitetään ministeriössä ajantasaista talous- ja henkilöstöhallinnon raportointia yhteistyössä TAL:n, HAL:n ja KPE:n kanssa siten, että raportointi tukee ministeriön sopeuttamisohjelman toteuttamista ja seurantaa.

Tietohallintoyksikköä koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Täsmennetään tietohallinnon ministeriö- ja hallinnonalakohtaiset tehtävät sekä kuvataan näiden organisointi ja toteutustavat.
- Laaditaan hallinnonalan tietohallinnon kehittämissuunnitelma viideksi vuodeksi ja aloitetaan sen toimeenpano. Käynnistetään hallinnonalan tietojärjestelmäarkkitehtuurin tavoitetilan kuvauksen laatiminen.
- Laaditaan Salama-järjestelmän elinkaarisuunnitelma ja aloitetaan sen toimeenpano. Valmistelussa otetaan huomioon erityisesti valtioneuvoston yhteisen VAHVA-järjestelmän käyttöönotto. Salaman ohjausmalli ja kustannusten jako uudistetaan.
- Osallistutaan ministeriön yhteiseen kehittämistyöhön muun muassa valtionavustusprosessissa sekä sopeuttamisohjelman ja hallinnonalan digitalisaatiohankkeiden toimeenpanossa. Osallistutaan valtioneuvoston yhteisen tietohallinnon kehittämiseen muun muassa VAHVA-hankkeessa sekä valtion yhteisten tieto- ja viestintäteknikkapalvelujen kehittämiseen yhteistyössä Valtion tieto- ja viestintäteknikkakeskus Valtorin kanssa.

Kansainvälisen asiain sihteeristöä koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- EU-toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen järkevöittämiseksi ministeriön EU-politiikan linjauksia toteutetaan ennakoivasti, yhteensovittaen ja ratkaisukeskeisesti. Näin yhdistetään toiminnallisesti kansallinen ja yhteinen eurooppalainen etu. Erityisesti painotetaan työllisyyttä, nuorisoa, digitaalista Eurooppaa ja muuttoliikettä koskevia linjauksia.
- Varmistetaan OKM:n hallinnonalan osallisuus YK:n yleismaailmallisen kestävä kehityksen 2030 -agendan toimeenpanoon ja seurantaan. OKM panostaa Agenda 2030:n kansainvälisen ja kansallisen toiminnan yhteensopivuuteen. Osallistutaan valtioneuvoston kanslian koordinoimana kansallisen toimintasuunnitelman valmisteluun ja raportoidaan hallinnonalan toimista ulkoasiainministeriön johdolla kansainväliselle tasolle.
- Vauhditetaan koulutusvientä edistämällä alan toimijoiden verkostoitumista kansallisesti ja kansainvälisesti. Laaditaan tiekartta toimenpiteistä koulutusviennin kehittämiseksi hallituskauden aikana. Käytetään aktiivisesti Team Finland -verkoston tarjoamia mahdollisuuksia koulutusviennin, luovien alojen kaupallisen toiminnan sekä maakuvatyön edistämiseen.
- Koordinoidaan ja valmistellaan Suomessa toukokuussa 2016 järjestettävän Maailman lehdistönvapauden päivän kansainvälistä päätapahtumaa sivutapahtumineen yhteistyössä ulkoasiainministeriön ja lukuisten sidosryhmien kanssa. Tapahtuma järjestetään osana Suomen puheenjohtajuuskautta Pohjoismaiden ministerineuvostossa, se pohjustaa osaltaan Suomi 100-merkkivuotta ja myötävaikuttaa kestävä kehityksen 2030 -agendan toimeenpanoon tukien globaalilla tasolla valmisteltavaa indikaattorityötä.

Viestintäyksikköä koskevat linjaukset

Toiminnan painopisteet vuonna 2016 ovat:

- Viestinnän keinoin tuetaan opetus- ja kulttuuriministeriön painopistehankkeiden toteutumista, erityisesti maahanmuutto ja pohjoismainen puheenjohtajuuskausi.
- Suunnitellaan ja toteutetaan osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeiden viestintää yhteistyössä osastojen ja muiden hankkeisiin osallistuvien ministeriöiden asiantuntijoiden ja viestijöiden kanssa.
- Internetsivujen uudistusta jatketaan yhteistyössä tietohallinnon, osastojen ja yksiköiden kanssa. Vuoden 2016 aikana siirrytään käyttöönottoaiheeseen.
- Viestinnän yhteisten toimintatapojen päivittäminen.
- Tiedonkulkua ja vuorovaikutusta parannetaan sisäisen viestinnän keinoin.
- Visualisointia kehitetään yhteistyössä osastojen kanssa.
- Viestinnän prosessien kehittämistä jatketaan.

4 Resurssit

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot ovat vuonna 2016 yhteensä 20 899 580 euroa, josta henkilöstömenot voivat sopeuttamisohjelman mukaisesti muodostaa enintään 17 800 000 euroa ja muut toimintamenot 3 099 580 euroa.

Tarkemmin resurssit käyvät ilmi liitteestä 1.

5 Riskit

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi ja seuraa säännöllisesti hallinnonalan ja ministeriön toimintaan kohdistuvia riskejä osana ministeriön johtamista. Vuoden 2016 toimintaa koskevat riskit on esitetty liitteessä 2.

Muiden toimintamenojen resurssisuunnitelma 2016

Osasto/yksikkö	KPE*)	KAS	VIY	HAL	TAL	TH	YVA	AMOS	KTPO	KUPO	NUOLI	Ministeri	Yhteensä
Henkilömäärä	12	15	8	18	15	5	36	26	46	46	30		257
Menolaji	Määräraha												
Työhyvinvointi, 120 €/hlö	1 440	1 800	960	2 160	1 800	600	4 320	3 120	5 520	5 520	3 600		30 840
Henkilöstön kehittäminen 100 €/hlö	1 200	1 500	800	1 800	1 500	500	3 600	2 600	4 600	4 600	3 000		25 700
Painatuspalvelut (säädös- ym. painatukset)		6 000	5 000	1 000			60 000	10 000	18 000	5 300	3 500		108 800
Ravitsemispalvelut, 300 €/hlö	3 600	2 000	1 000	1 000	100	1 500	10 800	7 800	13 800	13 800	9 000	24 000	88 400
Matkustus, 1000 €/hlö	12 000	2 500	3 000	5 000	15 000	500	36 000	26 000	46 000	46 000	30 000	30 000	252 000
Voimassa oleviin sopimuksiin perustuvat			13 200	62 500	1 144 132	706 228	2 000			11 520	3 850		1 943 430
Muut menokohteet	136 760	12 300	155 000	110 700	100 000		45 000	22 600	40 000	70 000	27 050	26 000	745 410
Tulot						-95 000							-95 000
Yhteensä	155 000	26 100	178 960	184 160	1 262 532	614 328	161 720	72 120	127 920	156 740	80 000	80 000	3 099 580

*) sisältää myös sisäisen tarkastuksen

Sopeuttamishjelman kehys 2016	3 100 000
-------------------------------	-----------

Ero

420

Liite 2. Riskit vuodelle 2016

Kuvaus	Ennalta ehkäisevät tai vaikutuksia vähentävät toimenpiteet
Toimintaympäristön muutoksista johtuvat riskit	
<p>Keskeisten strategisten (hallitusohjelmaan ja talousarvion sisältyvien) tavoitteiden saavuttaminen epäonnistuu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osaamis pohja rapautuu - Kulttuurin saavutettavuus vaarantuu - Väestö ei liiku riittävästi - Nuoret eivät osallistu 	<ul style="list-style-type: none"> - Käytössä on toimiva, tietoon perustuva johtamis- ja ohjausjärjestelmä. - Prosessit ovat selkeitä ja avoimia. - Toimintatavoissa painotetaan yhteistyötä. - Toimintaympäristön muutoksia ennakoidaan, arvioidaan ja seurataan. - Riskienhallinnan arviointi vakiinnutetaan osaksi johtamista.
<p>Talouden rakennemuutos ja julkisin talouden kestävyysvajae:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hallinnonalalla ja ministeriössä ei tehdä rakenteellisia ja muita muutoksia riittävän nopealla aikataululla. Mikäli ilmiöitä ja toimenpiteiden vaikutuksia ei tunneta riittävän hyvin, voidaan tehdä virheellisiä valintoja. - Muutosilmiöitä ei tunnisteta. <p>Hallitusohjelman säästöt ja uudistukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimintaa ja rakenteita ei kyetä ministeriössä ja sen toimialalla uudistamaan riittävän nopeasti säästöjen edellyttämällä tavalla. - Toiminnan laatu ja palvelujen saatavuus vaarantuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Päätöksenteon tietoperusta varmistetaan ja lisätään ennakointia. - Lisätään vaikuttavuuden arviointia. - Vahvistetaan lainsäädäntöprosessia. - Osallistutaan aktiivisesti uudistusten valmisteluun ja toimeenpanoon. - Huolehditaan toimivasta vuoropuhelusta ja yhteistyöstä valtioneuvoston, hallinnonalan ja sidosryhmien kanssa. - Vahvistetaan uudistuksiin kannustavaa johtamista ja toimintakulttuuria. - Priorisoidaan ja karsitaan tehtäviä. - Hyödynnetään prosessijohtamisen käytäntöjä ja omaksutaan jatkuva arviointi toimintatapana.
<p>Turvapaikanhakijakriisi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lyhyellä aikavälillä ei pystytä järjestämään määrällisesti tai laadullisesti riittäviä koulutus- ja kulttuuripalveluita. - Kotouttamistoimet eivät pitkällä aikavälillä tuota toivottua tulosta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ylläpidetään kykyä nopeaan reagointiin. - Huolehditaan hallinnonalojen välisestä yhteistyöstä ja varmistetaan kokonaisuuden hallinta. - Maahanmuuttajien asemaa koskevaa tietopohjaa vahvistetaan ja laajennetaan.
<p>Kunta- ja aluehallinnon rakenneuudistus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutuksessa ei oteta riittävästi huomioon ministeriön toimialan tarpeita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistutaan aktiivisesti muutoksen valmisteluun ja toimeenpanoon. - Ministeriön sisäinen valmistelu on toimivaa ja kokonaisuuden hallinta on varmistettu.
<p>Rahoitusprosessit eivät toimi tehokkaasti, eikä niiden uudistaminen onnistu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimialalla pidetään yllä vanhoja toimintatapoja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valtionosuuksia ja valtionavustuksia koskevat järjestelmät ja prosessit uudistetaan. - Varmistetaan ministeriön toimiva sisäinen valmistelu ja kokonaisuuden hallinta. - Varmistetaan yhtenäiset toimintamallit.
<p>Rahapeliyhtiöiden yhdistäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimialan asema rahoituksen ohjauksessa heikentyy. - Tuensaajien asemassa tapahtuu muutoksia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistutaan aktiivisesti muutoksen valmisteluun ja toimeenpanoon. - Arvioidaan vaikutuksia ministeriön toiminnassa.
<p>Hallinnonalan ja toimialan ohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjausjärjestelmät eivät pysty varmistamaan strategisten tavoitteiden saavuttamista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjauskäytännöt arvioidaan niiden strategisuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta.
<p>Yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden heikentyminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitosten ja toimialan muiden julkisten laitosten ja yleisötapahtumien turvallisuus heikentyy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Varmistetaan, että toimialan organisaatioilla on ajan tasalla olevat ja nopeaa reagointia tukevat turvallisuussuunnitelmat.
<p>Digitaalinen toimintaympäristö:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kokonaisuuden hallinta ei ole riittävällä tasolla. - Panostukset eivät kohdennu oikein eivätkä tuota toivottuja tuloksia. - Uudistaminen jää sektorikohtaiseksi. - Hallinnonalalla toteutetaan päällekkäisiä hankkeita. - Varsinaista toimintaa ei pystytä muuttamaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sidosryhmät osallistuvat hankkeiden valmisteluun. - Hankehallinnan menetelmät ovat tehokkaita. - Kehitetään riskirahoituksen menettelyjä. - Rohkaistaan innovatiivisuuteen, luovuuteen ja kokeiluihin - Rohkaistaan poikkeihallinnollisiin kokeiluihin. - Priorisoidaan toimintaa siten, että kokonaisuus on hallittu.

Valtioneuvoston ja ministeriön sisäisestä toiminnasta johtuvat riskit	
<p>Valtioneuvoston sähköinen toimintaympäristö ja yhteiset palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valtioneuvoston keskitetyt palvelut eivät toimi ministeriön kannalta tarkoituksenmukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistutaan täysipainoisesti valmisteluun ja tehdään aktiivisesti yhteistyötä valtioneuvoston kanslian ja valtiovarainministeriön kanssa palveluiden kehittämisessä.
<p>OKM:n sopeuttamisohjelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ei kyetä kehittämään johtamista, prosesseja ja toimintatapoja ja osaamista niin, että toiminta uudistuu ja tehostuu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Varmistetaan sopeuttamisohjelman määrätietoinen läpivienti, arviointi ja seuranta - Tehokkaalla johtamisella, ennakkoinnilla ja arvioinnilla varmistetaan toimintakyky ja osaaminen.
<p>Hallinnonalan ja ministeriön maine- ja julkisuusriski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus viranomaisen toimintaan vaarantuu. - Ministeriön valvonta pettää. - Resurssien rajallisuus ja säästöt aiheuttavat toimijakentän negatiivista palautetta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimintatavat ovat selkeitä ja avoimia. - Toimiva ja avoin vuoropuhelu hallinnonalan ja sidosryhmien kanssa. - Arviointi ja seuranta on läpinäkyvää ja toimivaa. Seurataan varhaisia signaaleja. - Viestintä on kiinteästi mukana prosesseissa. Viestinnän toimenpiteet ajoitetaan oikein. Pyritään proaktiiviseen toimintaan. - Varmistetaan virkakunnan viestinnän osaaminen kaikessa toiminnassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture

Helsinki 2016

ISSN-L 1799-0408

ISSN 1799-0416 (PDF)

